

jorden og de fredningsopgaver, vi gerne vil have løst?

Når det er sagt, vil jeg også sige, at selv ved Skjern Å-projektet er det ikke nok at sige, at det offentlige skal overtage jorden, og så løser problemerne sig af sig selv. Der har været en stor konflikt og en stor debat i Skjern Å-sagen, og der er også andre ting, der skal tages hensyn til, når man laver fredninger. Hvis vi f.eks. ser på Skjern Å-projektet, ligger det sådan, at selv om det offentlige overtager jorden, fjerner man en omsætning på ca. 20 mio. kr. fra lokalområdet ved at gå fra en meget intensiv landbrugsdrift til en meget ekstensiv afgræsning af de våde enge. Det er klart, at der fjernes en produktionsomsætning i et lokalområde, og det bliver man nødt til at have for øje.

En anden ting, man også bliver nødt til at have for øje, er, at der fjernes nogle rettigheder til jagt og fiskeri, som lokalbefolkningen har haft gennem en årrække. Man kan sige, at de rettigheder er områdets kongelige teater, det er en af de store værdier ved at bo i nærheden af Ringkøbing Fjord og Skjern Å. De forhold bliver man nødt til at tage op og tage højde for, når man skal gennemføre en fredning og en naturgenopretning, som der er tale om ved Skjern Å-projektet. Men det er også lykkedes. Det er lykkedes at komme frem til en flertalsberetning om Skjern Å, som alle partier undtagen Fremskridtspartiet støtter, men det skyldes netop, at der også er taget nogle lokale hensyn. Det vil det også være muligt at gøre, når der er tale om en offentlig overtagelse. Så kan man bagefter tilgode de lokale interesser ved f.eks. at give ret til at græsse, jage og fiske i området, og det var bl.a. noget af det, der var med til at løse op for Skjern Å-projektet.

Min pointe er altså, at når man skal gennemføre fredninger i den størrelsesorden, er det sikreste at overtage jorden og selvfølgelig gøre det på en sådan måde, at der tages hensyn til, at man trods alt nedlægger en stor produktion i området. I København er Sojakagefabrikken f.eks. lukket nu, og det var vigtigt at lukke den af miljømæssige grunde, men man måtte også tage højde for, at der var lokale folk beskæftiget på fabrikken. Det spørgsmål skulle der tages hensyn til, selv om vi ikke kunne tolerere en sådan produktion i Københavnsområdet af miljøhensyn. Det er altså den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er forholdene for landbruget og miljøet, som jo er en central del af forespørgslen. Her vil jeg gerne sige, at netop

den kemiske produktionsmetode og den intensivdrift, der har udviklet sig, har bevirket, at vi bliver nødt til at sige fra det offentliges side: Det må du ikke, det må du ikke! Og vi må gøre det hele vejen rundt, fordi vi har en offentlig interesse i at sikre vores grundvand og vores biodiversitet osv., og det kan vi ikke gøre med de eksisterende driftsmetoder inden for landbruget.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at i det øjeblik, man omlægger til økologisk drift, forsvinder alle de bureaukratiske former for indgreb over for jordbrugeren. Så får jordbrugeren frihed inden for en ganske enkel ramme: Der må ikke bruges pesticider, der må ikke bruges handelsgødning, og man skal være selvsupplerende med foder. Så kommer der ikke nogen overgødsning, og der kommer ikke nogen ødelæggelse af miljøet og naturen.

Som det blev nævnt så rigtigt af fru Birthe Rønn Hornbech, er en af årsagerne til det gigantiske bureaukrati med regulering af landbruget, at landbrugerne skal gætte sig til deres udbytte for derigennem at kunne få lov til at bruge en vis mængde gødning. Men det skyldes jo netop, at landbruget ikke ville tage skridtet fuldt ud og i tide omlægge til økologisk drift. Fra landbrugsgets side og også her i Folketinget fra Venstres og De Konservatives side bliver det sagt hele tiden, at vi skal have et landbrug, som ikke tager skridtet fuldt ud, og så ender det med, at vi er nødt til at have de regler. Man vil bruge pesticider, og man vil bruge handelsgødning, og så bliver vi nødt til at have alt dette begrænsende bureaukrati. Man beder sådan set selv om det, man i dag har rejst en kritisk forespørgsel om.

Endelig lidt om jordpriserne og ejendomsretten. Det er sådan, at de støtteordninger, der er indført for at bevare et landbrug, bliver en skrue uden ende, fordi jordpriserne stiger og stiger og stiger, og det problem står man også over for, når der omlægges til økologisk drift. Man står med en byrde, som bliver lagt på resten af det konventionelle landbrug, hvor jordpriserne er helt i top, og der er for mig at se ingen anden vej udenom end at gå over til en form for jordrentebrug – De Radikales gamle kongstanke – for ellers kan man ikke forvente, at det offentlige vil lave den nødvendige gældssanering, så jordpriserne kan komme i ro. Men når det er gjort, bevarer brugeren dispositionsretten over jorden, og så bliver det meget nemmere at drive landbruget. Vi behøver ikke bekymre os om noget bureaukrati, og vi behøver heller ikke bekymre